Խմբագրական կանոններ

The Most Reverend*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
Ազգերի եպիսկոպոս՝ առաքելական հանձնարարությամբ

Սուրբ Հերոնիմոսը գրելիս, Կարավաջո (1605–06), Բորգեզե պատկերասրահ, Հռոմ: Գանգը memento mori է. մահը կարող է գալ ցանկացած ժամի, և ուստի հնչում է ապաշխարության կոչը. «Ապաշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից:» (Մատթեոս 4:17, Գրաբար Աստվածաշունչ):

Հանրային սեփականություն:

Արքայության Դպրի գրվածքները հետևում են ստորև շարադրված կանոններին: Դրանք ներկայացված են այստեղ, որպեսզի յուրաքանչյուր ընթերցող իմանա, թե ինչպես են մեջբերվում Սուրբ Գիրքը և մյուս հեղինակությունները, ինչու են վկայակոչվում որոշակի աղբյուրներ, և ինչ են նշանակում այս էջերում օգտագործվող նշաններն ու ձևերը:

Սուրբ Գիրք

Սուրբ Գիրքը երբեք չի փոխվում: Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է բառացի, ճիշտ այնպես, ինչպես տպագրված է վկայակոչված հրատարակության մեջ, և այն երբեք չի փոխվում՝ ոչ մի պարագայում և ոչ մի պատճառով: Ոչ մի բառ, տառ կամ կետադրական նշան չի ավելացվում, չի հանվում կամ չի փոփոխվում, և դրա ներսում ոչ մի ընդգծման կամ տպագրական նշան չի դրվում: Եթե տպագրված բնագիրը թվում է, թե քերականական, ուղղագրական կամ տպագրական սխալ է պարունակում, այն թողնվում է ճիշտ այնպես, ինչպես կա: Սուրբ Գիրքը սրբազան է, և ուղղելու պատրվակով նրա հետ ոչինչ չի արվում: Երբ եպիսկոպոսը ցանկանում է մեկնաբանել որևէ հատված, նա դա անում է իր սեփական խոսքերով՝ մեջբերումից դուրս:

Օգտագործվող Աստվածաշնչերը: Անգլերենում Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է King James Version-ից (1769 թ. ստանդարտ բնագիրը՝ Պարականոն գրքերով): Յուրաքանչյուր այլ լեզվով Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է Սուրբ Աստվածաշնչի՝ ընդունված և հրատարակված մի հրատարակությունից այն լեզվով, որով կարդում է ընթերցողը. այն երբեք նորից չի թարգմանվում անգլերենից: Ամեն ջանք է գործադրվել, որ հնարավորության դեպքում մեջբերումները կատարվեն ճանաչված աստվածաշնչային ընկերության պաշտոնական հրատարակությունից: Ամենուրեք օգտագործվել են հանրային սեփականություն հանդիսացող հրատարակություններ՝ առաջին հերթին հեղինակային իրավունքի հարցերից և հեղինակային իրավունքով պաշտպանված հրատարակության օգտագործման թույլտվության սպասումից խուսափելու համար: Այնուամենայնիվ, որոշ դեպքերում, երբ

դա խոհեմ և անհրաժեշտ էր, թույլտվություն է խնդրվել տվյալ լեզվի համար պատասխանատու աստվածաշնչային ընկերությունից: Դեռևս հեղինակային իրավունքով պաշտպանված հրատարակություններն օգտագործվում են իրենց հրատարակիչների թույլտվությամբ՝ տրված լինի այն անմիջականորեն, թե հրատարակչի հրապարակած արտոնագրի միջոցով, կամ, որտեղ օրենքը թույլ է տալիս, որպես արդար օգտագործում:

Հրատարակությունը նշվում է: Սուրբ Գրքի յուրաքանչյուր մեջբերման հետ նշվում է այն հրատարակությունը, որից այն վերցված է, օրինակ՝ «(KJV)» անգլերենում, «(Schlachter 1951)» գերմաներենում կամ «(Գրաբար Աստվածաշունչ)» հայերենում:

Համարների համարակալումը: Որոշ Աստվածաշնչեր որոշ համարներ այլ կերպ են համարակալում, հատկապես Սաղմոսներում: Յուրաքանչյուր լեզու վկայակոչում է իր սեփական Աստվածաշնչի համարակալմամբ, ուստի հղումը կարող է փոքր-ինչ տարբերվել նույն հատվածի անգլերեն հղումից:

Քրիստոսի խոսքերը: Քրիստոսի խոսքերը՝ իրենց չակերտների հետ միասին, տպագրվում են կարմիրով, այնպես, ինչպես դրանք որոշում է եպիսկոպոսը: Մի քանի հատվածում վիճելի է, թե արդյոք Քրիստոսն է խոսում, թե Ավետարանիչը, ինչպես Հովհաննես 3:16-ում. այդպիսի հատվածները թողնվում են սևով:

Տարբեր կանոնի գրքեր: Ոչ բոլոր եկեղեցիներն են նույն գրքերն ընդունում որպես Սուրբ Գիրք: Որոշ եկեղեցիներում ընդունված և մյուսներում չընդունված գիրքը, ինչպես Պարականոն գրքերը կամ Եթովպիայի Ուղղափառ Թեվահեդո եկեղեցու կանոնի գրքերը, կարող է մեջբերվել, և դրա մեջբերումը ոչ մի վճիռ չի ենթադրում նրա կանոնական դիրքի վերաբերյալ:

Հեղինակության կարգը

Աղբյուրները կշռվում են հեղինակության հետևյալ կարգով՝ բարձրագույնից մինչև ամենացածրը: Յուրաքանչյուր հեղինակ կամ

գրվածք դասվում է այն բարձրագույն կարգին, որին համապատասխանում է. հանգանակը դասվում է այն ժողովի հետ, որն այն ընդունել է, բացառությամբ այն բանի, որ Առաքելական հանգանակը դասվում է իններորդ կարգին, իսկ Աթանասյան հանգանակը՝ տասնմեկերորդին:

1. **Քրիստոսի խոսքերը**՝ Սուրբ Գրքում ուր էլ որ գրված լինեն:
2. **Առաքելական գրվածքները**. Մատթեոս. Հովհաննես. Ա, Բ և Գ Հովհաննես. Հայտնություն. Պողոսի տասներեք թղթերը. և Ա ու Բ Պետրոս:
3. **Նոր Կտակարանի մյուս գրվածքները**. Մարկոս, Ղուկաս, Գործք Առաքելոց, Եբրայեցիներ, Հակոբոս և Հուդա:
4. **Հին Կտակարանը**՝ Պարականոն գրքերի հետ միասին, ինչպես դրանք տպագրված են 1611 թ. King James Version-ում:
5. **Առաքելական հայրերը**՝ առաքյալներին հաջորդած սերնդից (մոտ մ.թ. 95–150):
6. **Նախանիկիական հայրերը**՝ Նիկիայի ժողովից առաջ (մ.թ. 325):
7. **Նիկիական և հետնիկիական հայրերը**՝ Անապատի հայրերի հետ միասին:
8. **Յոթ Տիեզերական ժողովները**՝ ընդունված թե՛ Արևելքի, թե՛ Արևմուտքի կողմից, յուրաքանչյուրի ընդունած հանգանակների և սահմանումների հետ միասին:
9. **Հետագա ժողովները**, որոնք ընդունված չեն թե՛ Արևելքի, թե՛ Արևմուտքի կողմից:
10. **Սրբերը**. ցանկացած անձի գրվածքներ, որը Եկեղեցու կողմից՝ Արևելքում թե Արևմուտքում, ճանաչված է որպես սուրբ և դասված չէ ավելի բարձր կարգի:
11. **Դավանություններ, կատեխիզիսներ և պապական ու պատրիարքական փաստաթղթեր:**
12. **Ծիսական բնագրեր**, ինչպես հին պատարագամատույցները և «Ընդհանուր աղոթքի գիրքը» (Book of Common Prayer):
13. **Սրբերի դասին չդասված պատմական քրիստոնյա հեղինակներ:**
14. **Հին ոչ կանոնական և ոչ քրիստոնեական աղբյուրներ**, ինչպես կեղծանուն գրվածքները (պսևդէպիգրաֆները), Մեռյալ ծովի ձեռագրերը,

Հովսեփոս Փլավիոսը և հույն ու հռոմեացի պատմիչները:

15. **Ժամանակակից գիտական ուսումնասիրություններ:**
16. **Տեղեկատու աշխատություններ**, ինչպես բառարաններն ու համաբարբառները, որոնք ծառայում են որպես գործիքներ և ոչ թե որպես հեղինակություններ:

Աղբյուրների ընտրությունը

Ոչ մի հավանություն չի ենթադրվում: Որևէ շրջաբերականի, կամ որևէ դավանանքի հեղինակի որևէ աշխատության, կամ մի եկեղեցու և ոչ թե մյուսի աշխատության մեջբերումը չի ենթադրում այդ դավանանքի կամ եկեղեցու որևէ հավանություն և ոչ մի տեսակի կողմնակալություն: Հատվածն ընտրվում է միայն այն պատճառով, որ եպիսկոպոսը հենց այդ հատվածը, հենց այդ աղբյուրից, քննարկվող հարցի վերաբերյալ առանձնապես ուսանելի է համարել, և ոչ մի այլ պատճառով: Նրա մտադրությունը չէ առաջ մղել կամ խոչընդոտել որևէ դավանանք:

Ճշմարտությունն այնտեղ է, որտեղ այն գտնվում է: Եպիսկոպոսը համոզված է, որ ճշմարտությունն այնտեղ է, որտեղ մարդն այն գտնում է: Ուստի նա կարող է մեջբերել աշխարհիկ աղբյուրներ, ինչպես նաև ոչ կանոնական աշխատություններ կամ այնպիսիք, որոնք եկեղեցիների միջև վիճելի են մնում: Նա դա անում է, որովհետև, որպես հեղինակ, մեջբերված հատվածն առանձնապես ուսանելի է համարել և համոզվել է, որ իր ասածը ճշմարտություն է:

Մեջբերում և հղումներ

Մեջբերումները բառացի են: Չակերտների մեջ առնված բառերը միշտ վկայակոչված աղբյուրի ճշգրիտ բառերն են: Աղբյուրը երբեք չի վերաշարադրվում այնպես, կարծես մեջբերում լինի: Եթե աղբյուրի ճշգրիտ ձևակերպումը հնարավոր չէ ստուգել, այն չի մեջբերվում:

Բազմակետեր և քառակուսի փակագծեր: Բազմակետը (...) ցույց է տալիս, որ մեջբերումը սկսվում կամ ավարտվում է բնագրի նախադասության կեսից, կամ որ բառեր են բաց թողնված: Մեջբերման ներսում քառակուսի փակագծերում առնված բառերը վերարտադրվում են այնպես, ինչպես երևում են մեջբերված հրատարակության մեջ: Սուրբ Գրքի մեջբերման մեջ երբեք ոչինչ չի ներմուծվում:

Վերջնածանոթագրությունները տալիս են ամբողջական բնագիրը: Գրվածքում վկայակոչված յուրաքանչյուր հեղինակություն ամբողջությամբ բերվում է նրա վերջնածանոթագրություններում՝ աղբյուրի ճշգրիտ բառերով, որպեսզի ընթերցողը կարողանա կարդալ հենց հեղինակությունը և ոչ թե միայն դրա հղումը:

Հղումները: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շեղումը հստակ նշված է, հղումներն ու ձևավորումը հետևում են *Chicago Manual of Style*-ին՝ այստեղ հրատարակվող տեսակի աստվածաբանական և պատմական գրվածքների համար ընդհանրապես ընդունված մեթոդին: Արքայության Դպրի գրվածքները դրանից դիտավորյալ շեղվում են՝ հետևյալ պատճառներով, հետևյալ առումներով.

1. **Աստծուն վերաբերող դերանունները գրվում են մեծատառով** (Նա, Նրան, Նրա), Նրան պատկանող բառերի հետ միասին, ինչպես «Նրա աջը»: Chicago-ն դրանք ընդհանրապես գրում է փոքրատառով: Այստեղ դրանք գրվում են մեծատառով՝ ակնածանքից:
2. **Մասնակի մեջբերումները պահպանում են իրենց բազմակետերը:** Chicago-ն ընդհանրապես բաց է թողնում բազմակետը մեջբերման սկզբում կամ վերջում: Այստեղ այն պահպանվում է, որպեսզի ընթերցողը միշտ իմանա, թե երբ է մեջբերումը, և առավել ևս Սուրբ Գրքի մեջբերումը, ամբողջ նախադասությունը չտալիս:
3. **Վերջնածանոթագրությունները տալիս են վկայակոչված յուրաքանչյուր հեղինակության ամբողջական բնագիրը,** և ոչ միայն հղումը: Դա արվում է, որպեսզի ընթերցողը կարողանա կարդալ հենց հեղինակությունը:

4. **Քրիստոսի խոսքերը տպագրվում են կարմիրով,** իրենց չակերտների հետ միասին, կարմիր տառերով Աստվածաշնչերի վաղեմի սովորության համաձայն, որպեսզի Տիրոջ խոսքերն առանձնանան:
5. «**Տեր» բառը, երբ վերաբերում է Հիսուսին, գրվում է փոքր գլխատառերով** եպիսկոպոսի սեփական շարադրանքում, բայց երբեք Սուրբ Գրքի ներսում՝ ակնածանքից:

Եկեղեցու հայրերն այլ լեզուներով: Երբ Եկեղեցու որևէ հայր մեջբերվում է անգլերեն հրատարակությունից, մեջբերումն այլ լեզվով էջում թարգմանվում է այդ անգլերեն հրատարակությունից և համապատասխանաբար նշվում, օրինակ՝ «(թարգմանված ANF 1-ի անգլերեն բնագրից)»:

Լեզու և ոճ

Ակնածանքի մեծատառեր: Աստծուն վերաբերող դերանունները գրվում են մեծատառով (Նա, Նրան, Նրա), ինչպես նաև նույն իմաստով Նրան պատկանող բառերը, ինչպես երբ ասվում է, որ Քրիստոսը նստած է Նրա աջ կողմում:

Տեր բառը փոքր գլխատառերով: Եպիսկոպոսի սեփական շարադրանքում «Տեր» բառը, երբ վերաբերում է Հիսուս Քրիստոսին, գրվում է փոքր գլխատառերով՝ մեծատառեր ունեցող յուրաքանչյուր լեզվով: Դա երբեք չի արվում Սուրբ Գրքի ներսում:

Այլ մեծատառեր: Մեծատառով են գրվում «Արքայություն» (Աստծո և Երկնքի), «Արքայության Դպիր», «Սուրբ Գիրք», «Եկեղեցի» (ամբողջ Քրիստոսի Մարմնի իմաստով) և «Սուրբ Հոգի» բառերը:

Ուղղագրություն և կետադրություն: Անգլերեն էջերը հետևում են ամերիկյան ուղղագրությանը: Կետ-ստորակետով բաժանված շարքում վերջին անդամին նախորդում է «; and» (հայերենում՝ «. և»):

Տիտղոսները: Տիտղոսները տրվում են որպես դիմելաձևեր և ոչ թե որպես աստիճանի հավակնություններ, և պահպանվում են համեստորեն:

«The Most Reverend»-ը Միացյալ Նահանգներում եպիսկոպոսին դիմելու ընդունված ձևն է: Այն պատկանում է պաշտոնին, ոչ թե մարդուն, և գործածվում է որպես քաղաքավարություն, ոչ թե որպես հավակնված պատիվ: Միացյալ Նահանգներում գործածվող դիմելաձևերի մասին մի կաթոլիկ ուղեցույց եպիսկոպոսին գրելու համար տալիս է. «His Excellency, / The Most Reverend (full name).»[1]

D.D. Աստվածաբանության դոկտորի (Doctor of Divinity) աստիճանը, որը կրում է եպիսկոպոս Byers-ը, շնորհվել է *honoris causa*, այսինքն՝ որպես պատիվ և ոչ թե ուսման դասընթացն ավարտելուց հետո, ինչպես երբեմն արվում է Եկեղեցում:[2] Հայտնի օրինակներից մեկը վերապատվելի դոկտոր Բիլի Գրեհեմն է: Ուսմամբ նրա ստացած ամենաբարձր աստիճանը Bachelor of Arts-ն էր,[3] իսկ 1948 թ. նա ստացավ աստվածաբանության պատվավոր դոկտորի աստիճան:[4] Նրան սովորաբար դիմում էին «Dr. Graham» («դոկտոր Գրեհեմ»):[5] Պատվավոր դոկտորի աստիճան ստացածների թվում են նաև վերապատվելի Հարի Ա. Այրոնսայդը, որի ուսումն ավարտվել էր տարրական դպրոցով.[6] վերապատվելի Ջ. Քեմփբել Մորգանը.[7] ավետարանիչ Բիլի Սանդեյը.[8] գերապատիվ Ռոնալդ Օուեն Հոլը՝ Հոնկոնգի և Հարավային Չինաստանի եպիսկոպոսը.[9] Ք. Ս. Լյուիսը.[10] վերապատվելի Ա. Ու. Թոզերը.[11] և Կալկաթայի Սուրբ Թերեզան:[12]

Անունները: Սրբերը, պապերը, պատրիարքները և մյուս եպիսկոպոսները կոչվում են իրենց սեփական եկեղեցուն ավանդական կամ ընթերցողի լեզվում սովորական ձևով: Ընտրված ձևը եկեղեցիների միջև ոչ մի նախապատվություն չի ենթադրում:

Թարգմանությունները: Անգլերենից բացի այլ լեզուներով էջերը թարգմանվում են արհեստական բանականության օգնությամբ, և հեղինակավորը անգլերեն բնագիրն է: Տես Ծանոթություն թարգմանությունների և իշխանության մասին:

Կայքը

Պատկերները: Ցուցադրվում են միայն հանրային սեփականություն հանդիսացող կամ նման օգտագործման համար ազատ արտոնագրված պատկերներ, և յուրաքանչյուրն ունի մակագրություն և աղբյուրի նշում:

Համարակալում, ամսաթվեր և խմբագրումներ: Հրապարակումները համարակալված և թվագրված են: Մշտական էջերը կարող են խմբագրվել տեղում, և խմբագրված էջը կարող է ցույց տալ իր վերջին խմբագրման ամսաթիվը, որպեսզի ընթերցողն իմանա, թե որ տարբերակն է կարդում:

Ուղղումներ: Ընթերցողներին, ովքեր սխալ են գտնում, և առավել ևս սխալ Սուրբ Գրքի մեջբերման մեջ, խնդրում ենք գրել գլխավոր էջում նշված հասցեով: Սխալներն ուղղվում են:

Հապավումներ

KJV	King James Version (1769 թ. ստանդարտ բնագիրը)
ANF	*Ante-Nicene Fathers*, խմբ. Alexander Roberts և James Donaldson, որին հաջորդում է հատորի համարը
NPNF2	*Nicene and Post-Nicene Fathers*, Երկրորդ շարք, խմբ. Philip Schaff և Henry Wace, որին հաջորդում է հատորի համարը
Easton	Burton Scott Easton, *The Apostolic Tradition of Hippolytus* (1934)
մ.թ.	մեր թվարկության (լատ. Anno Domini), մեր Տիրոջ տարում
մոտ	մոտավորապես (լատ. circa)

Վերջին խմբագրումը՝ *2026* թ. հոկտեմբերի *10*

Վերջնածանոթագրություններ

1 Michael Andrews, «How to Address Church Officials, Bishops, Priests», *Adoremus Bulletin*, 2009 թ. օգոստոսի 15, https://adoremus.org/2009/08/how-to-address-church-officials-bishops-priests/: Էջում ասված է. «Միացյալ Նահանգներում նամակագրության և խոսքի մեջ գործածվող դիմելաձևերը տրված են ստորև՝ Եկեղեցու պաշտոնյաների որոշ փոստային հասցեների հետ միասին:» (թարգմանված է անգլերենից)

2 Ֆրանցիսկոս, *Veritatis Gaudium*, Apostolic Constitution on Ecclesiastical Universities and Faculties (2017 թ. դեկտեմբերի 8), հոդված 51. «An honorary Doctorate can be conferred for special scientific or cultural merit in promoting the ecclesiastical sciences» («Պատվավոր դոկտորի կոչում կարող է շնորհվել եկեղեցական գիտությունների զարգացման գործում հատուկ գիտական կամ մշակութային վաստակի համար», թարգմանված է անգլերենից), https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html:

3 Wheaton Archives & Special Collections, «Billy Graham Resources», Wheaton College, դիտվել է 2026 թ. հոկտեմբերի 10-ին. «Graham matriculated at Wheaton in 1940 and graduated in 1943 with a BA in anthropology» («Գրեհեմը 1940 թ. ընդունվել է Wheaton, իսկ 1943 թ. ավարտել է՝ ստանալով մարդաբանության բակալավրի (BA) աստիճան», թարգմանված է անգլերենից), https://www.wheaton.edu/about-wheaton/museums-library-and-collections/wheaton-archives-and-special-collections/research/billy-graham-resources:

4 Wheaton Archives & Special Collections, «Select Chronology», The Evangelism & Missions Archives, Wheaton College, վերջին թարմացումը՝ 2026 թ. հունիսի 2. «King's College commencement, received honorary Doctor of Divinity degree» («King's College-ի ավարտական արարողություն. ստացել է աստվածաբանության պատվավոր դոկտորի աստիճան», թարգմանված է անգլերենից), New Castle, DE, 1948 թ. հունիսի 7, https://www.wheaton.edu/__data/assets/file/0013/30370/Chronology-1934-2018.pdf:

5 David Van Biema, «Dr. Billy Graham: A Purposeful Life, An Indelible Legacy», *Guideposts*, [2018?], դիտվել է 2026 թ. հոկտեմբերի 10-ին. «The Reverend Dr. Billy Graham, quite possibly the most influential and admired religious leader of the 20th century, passed away on Feb. 21, at the age of 99» («Վերապատվելի դոկտոր Բիլլի Գրեհեմը, հավանաբար 20-րդ դարի ամենաազդեցիկ և ամենահարգված կրոնական առաջնորդը, մահացել է փետրվարի 21-ին՝ 99 տարեկան հասակում», թարգմանված է անգլերենից), https://guideposts.org/articles/prayer/inspirational-prayers/dr-billy-graham-a-purposeful-life-an-indelible-legacy/: Տես նաև Blake Killingsworth, «DBU Celebrates the Life of Billy Graham», Dallas Baptist University, 2018 թ. փետրվարի 21. «DBU presented its first honorary doctorate to Dr. Billy Graham during a special ceremony held on the DBU campus» («DBU-ն իր առաջին պատվավոր դոկտորի կոչումը շնորհել է դոկտոր Բիլլի Գրեհեմին DBU-ի համալսարանական տարածքում անցկացված հատուկ արարողության ժամանակ», թարգմանված է անգլերենից), https://www.dbu.edu/news/2018/02/dbu-celebrates-the-life-of-billy-graham.html. Erin Branham, «A Personal Memory of Dr. Billy Graham», BRIGHT-FM, 2018 թ. փետրվարի 21. «Dr. Graham invited many millions of people to encounter Jesus in a personal way» («Դոկտոր Գրեհեմը բազմաթիվ միլիոնավոր մարդկանց հրավիրել է անձնապես հանդիպելու Հիսուսին», թարգմանված է անգլերենից), https://www.brightfm.com/shine/shine-daily/a-personal-memory-of-dr-billy-graham/. և Frank J. Beard, «Reflections on the life of Rev. Dr. Billy Graham», Illinois Great Rivers Conference, The United Methodist Church, 2018 թ. մարտի 1. «Dr. Graham received many awards, honorary degrees, and citations during his long life of 99 years» («Դոկտոր Գրեհեմն իր 99-ամյա երկար կյանքի ընթացքում ստացել է բազմաթիվ

մրցանակներ, պատվավոր կոչումներ և պարգևներ», թարգմանված է անգլերենից), https://igrc-www.brtsite.com/blogpostsdetail/11047520:

6 «Author Biography», Plymouth Brethren & Other Ministries. «Though his classes stopped with grammar school...» («Թեև նրա ուսումն ավարտվեց տարրական դպրոցով...», թարգմանված է անգլերենից). «Wheaton College awarding an honorary Litt.D. in 1930 and Bob Jones University an honorary D.D. in 1942» («Wheaton College-ը 1930 թ. նրան շնորհել է Litt.D. պատվավոր աստիճան, իսկ Bob Jones University-ն 1942 թ.՝ D.D. պատվավոր աստիճան», թարգմանված է անգլերենից), https://plymouthbrethren.org/node/5488:

7 «The G. Campbell Morgan Collection», Learning Commons, Chicago Theological Seminary. «Morgan received his Doctor of Divinity degree from Chicago Theological Seminary in 1902» («Մորգանն աստվածաբանության դոկտորի աստիճանը ստացել է Chicago Theological Seminary-ից 1902 թ.», թարգմանված է անգլերենից), https://ctslibrary.org/collections/Campbell_Morgan/intro.html:

8 Robert P. Muhlbach, «Billy Sunday, Evangelist», *Baseball Research Journal* (Society for American Baseball Research), 1980. Սանդեյը «had numerous honorary doctor of divinity degrees conferred upon him» («ունեցել է իրեն շնորհված աստվածաբանության դոկտորի բազմաթիվ պատվավոր աստիճաններ», թարգմանված է անգլերենից), https://sabr.org/journal/article/billy-sunday-evangelist/:

9 University of Hong Kong, Honorary Graduates, «The Rt. Rev. Ronald Owen Hall». «Doctor of Divinity *honoris causa*» («աստվածաբանության դոկտոր *honoris causa*», թարգմանված է անգլերենից), 64th Congregation, 1965, https://www4.hku.hk/hongrads/citations/mc-ma-ronald-owen-hall-the-rt-rev-ronald-owen-hall:

10 Gabriel Sewell, «Graduation week, celebrating Honorands: Great thinkers and writers», University of St Andrews Special Collections. «St Andrews awarded Clive Staples Lewis an honorary Doctor of Divinity in June 1946» («St Andrews-ը 1946 թ. հունիսին Քլայվ Սթեյփլզ Լյուիսին շնորհել է աստվածաբանության պատվավոր դոկտորի աստիճան», թարգմանված է անգլերենից), https://university-collections.wp.st-andrews.ac.uk/?p=11658:

11 «A.W. Tozer & Wheaton College», Wheaton College Special Collections, 2012 թ. փետրվարի 27. «Wheaton College honored Tozer with an honorary doctorate (LLD) in 1950» («Wheaton College-ը 1950 թ. Թոզերին պարգևատրել է պատվավոր դոկտորի աստիճանով (LLD)», թարգմանված է անգլերենից). «Houghton College bestowed the honorary LLD two years later» («Houghton College-ը երկու տարի անց շնորհել է պատվավոր LLD աստիճան», թարգմանված է անգլերենից), https://lib-scblog3.wheaton.edu/?p=5051:

12 University of Hong Kong, Honorary Graduates, «The Reverend Mother Teresa». «Doctor of Social Sciences *honoris causa*» («սոցիալական գիտությունների դոկտոր *honoris causa*», թարգմանված է անգլերենից), 146th Congregation, 1993, https://www4.hku.hk/hongrads/graduates/m-c-o-m-o-b-e-hon-d-d-

hon-dr-med-mary-bojaxhiu-teresa-the-reverend-mother-teresa: Նաև. *Duke of Edinburgh Is Installed as Chancellor of the University*, Anglia Television, 1977, East Anglian Film Archive, կատ. 207990, տեսագրություն, որտեղ նա պատկերված է «receiving an honorary degree from the Duke that day» («այդ օրը դքսից պատվավոր աստիճան ստանալիս», թարգմանված է անգլերենից), https://eafa.org.uk/work/?id=894726: